

[Gammelgaard]

retlige litteratur (Max Sørensen: »Statsforfatningsret«, 2. udg. ved Peter Germer): »Om pensionsrettigheder kan det ikke generelt siges, om de er beskyttet eller ikke. De forskellige typer af pensionskrav må undersøges særskilt. Allerede forfaldne pensionsydelse må under alle omstændigheder ligestilles med almindelige fordringer og som sådanne omfattes af begrebet ejendom i grundlovens § 73. Muligheden for i fremtiden at nyde godt af en bestående pensionsordning er ligeledes beskyttet, hvis det drejer sig om en privat pensionsordning eller en anden ordning, der som f. eks. Arbejdsmarkedets Tillægspension alene finansieres ved bidrag fra deltagerne og deres arbejdsgivere. Derimod er offentlige pensionsordninger, der som f. eks. enke- og folkepension udelukkende finansieres gennem skat og skattelignende bidrag, ikke beskyttet. En nedsættelse kan altså ske med virkning både for fremtidige og aktuelle pensionister, uden at § 73 finder anvendelse. Tjenestemandspensionen er beskyttet, når pension retten er blevet aktuel ved tjenestemandens afsked med pension, derimod ikke så længe pensionsretten kun er eventuel, . . .«

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

I det spørgsmål, hr. Gammelgaard har stillet, forudsættes det, at der skulle være uoverensstemmelse mellem nogle udtalelser, som justitsministeriet har afgivet dels til skatte- og afgiftsudvalget, dels til finansudvalget. Jeg skal derfor indledningsvis fastslå, at der ikke består en sådan uoverensstemmelse, og at spørgsmålet må skyldes, at spørgeren har misforstået de problemstillinger, der er behandlet i de pågældende udtalelser fra justitsministeriet.

Udtalelsen af 1. februar 1980 er afgivet over for folketingets finansudvalg, der har anmodet socialministeren om at ville fremkomme med en retlig vurdering, eventuelt fra justitsministeriets lovkontor, af, om det er muligt at fratage f. eks. persongrupper med høje indkomster folkepensionens grundbeløb. I justitsministeriets udtalelse blev der til belysning af spørgsmålet gengivet forskellige udtalelser fra den statsretlige litteratur, og deri blev det bl. a. nævnt, at bestående private pensionsordninger er beskyttet efter grundlovens § 73. Justitsministeriet havde ved den lejlighed ikke anledning til at udtale

sig nærmere om private pensionsordninger, men besvarede naturligvis alene det stillede spørgsmål om muligheden for at gribe ind over for folkepensionen. Det fremgår også klart af den pågældende udtalelse til finansudvalget.

Justitsministeriet har imidlertid tidligere ved flere lejligheder givet udtryk for, at rettigheder, der er stiftet i forbindelse med private pensionsordninger, er omfattet af de rettigheder, der er beskyttet af grundlovens § 73 om ekspropriation, sådan som der er almindelig enighed om det i den statsretlige litteratur. Det er imidlertid ligeledes fastsat i den statsretlige litteratur, og det har støtte i retspraksis, at visse former for indgreb i ejendomsretten som følge af deres karakter falder uden for bestemmelsen om ekspropriation i grundlovens § 73. Det gælder således f. eks. indgreb, der har karakter af beskatning. Det er på denne baggrund, at ministeriet i svaret af 10. december 1979 til folketingets skatte- og afgiftsudvalg udtrykkelig udtalte, at de foreslåede ændringer af reglerne om beskatning af udbetalinger fra kapitalpensioner ikke kunne antages at stride imod bestemmelser i grundloven.

Man kan naturligvis have en forskellig vurdering af de gennemførte regler om pensionsbeskatning ud fra en politisk opfattelse, men jeg finder det ikke rimeligt, at man på det foreliggende grundlag har forsøgt at give indtryk af, at justitsministeriet skulle have ændret sin opfattelse med hensyn til spørgsmålet om pensionsbeskatningsreglernes forhold til grundlovens bestemmelser.

Gammelgaard (KF):

Justitsministerens svar er efter min opfattelse ikke tilfredsstillende. Der er ingen overensstemmelse mellem på den ene side de to ret intetsigende skrivelser, som skatte- og afgiftsudvalget modtog, da man stillede spørgsmål om kapitalpensionsindgrebets juridiske aspekter, og på den anden side den meget mere dybtgående redegørelse om grundlovsmedholdeligheden af pensionsindgreb, som et spørgsmål fra finansudvalget har medført, og hvor der i den sidste redegørelse sættes spørgsmålstegn ved overensstemmelsen med grundloven.

Jeg vil gerne have lov til at citere først justitsministeriets skrivelse af 10. december